

חארארי קירי

קומריה הבלתיאלוהית הגיעה לקיצה. באותה פתאומיות בה החל המשבר הממשלתי, נסתים. האם לצחוק או לבכות?

כאשר העיף דויד בן-גוריון את שתי מפלגות השמאל, בבעיטה גדולה ומכוננת היטב, אל מחוץ לחור החם של הקואליציה, העמיד לפניהן את הברירה בין שתי אפשרויות:

● לחול חזרה על ארבע, תוך כניעה מוחלטת לכל שאיפותיה המפלגתיות והאישיות, או

● לעמוד נגדו בבחירות-בזק, שתהינה צמודות ישר לתעמולת-ההייד של שנת העשור, בה גייסו כל האמצעים האדירים של המשטר לפאר ולרום את דויד בן-גוריון.

כמשך כמה ימים התנדנדו שתי המפלגות על רגליהן. אחר-כך כרעו בדרך וחזרו.

★ ★ ★

אפשר היה לחשוב שלא היה בכלל צורך בהשפלה נוספת זו. במשך שנתיים ארוכות קיבלו שתי מפלגות-השמאל את הדיון והרכיבו ראש בכל פעם שדויד בן-גוריון רמס תחת רגליו את עקרונותיהן הקדושים ביותר.

במשך שנתיים אלה ספגה מפ"ם סטירת לחי אחרי סטירת-לחי: מיבצע-סיני שתוכנן מאחורי גבה; ההצטרפות לדוקטרינה של אייזנהואר; קבלת חוק בטחון-המדינה, ש"אפשר לדון לתקופת-מאסר ארוכות כל עתונאי או עסקן בעל דעה עצמאית. התהום בין ישראל לבין העולם הערבי, ובינה לבין ברית-המועצות, התרחבה ועמקה שבעתיים.

מפ"ם שתקה כאשר סולק משה שרת, כי אשר נערך מיבצע-הרימום השייתי לחברי קבוצת-המנהלים, כאשר גינתה גושפנקה רשמית של הממשלה לטרדיניה של יחזקאל סהר, כאשר נתגלתה רשת-ההלשנה ההמונית של הש.א., ונחשפה הפעילות המבילה של הש.ב. בפרשות קסטנר ותבור.

אחזות-העבודה האקטיביסטית ומצחצחת-החרבות נתנה נוסף עליך את ידה לפיניו סיני, שארם אלישיך ורצועת-עוזה, וכן לאי-התערבות ישראל בימי המשבר הרהי-הסיכויים בממלכת הירדן.

אולם כל זה לא הספיק. ככל שי התגבשה הדיקטטורה האישית של דויד בן-גוריון, כן גברה איסבלנדר תו לגבי גילוייה-ההתנגדות התמימים ביותר.

ההשלמה המעשית של מפלגות-השמאל עם כל מעשיו שוב לא הספיקה לו. התיאבון גדל עם האכילה. עתה לא השלים עוד עם הימנעות מהצבעה. הוא רצה בתמיכה פעילה, ברורה וקולנית. הוא רצה כי שותפיו יתאמו כפיים ויקראו הידד עוד עולים באש הערכים שעליהם הם חינכו דור שלם.

הבריחה-אל-המזנון של ח"כי מפ"ם ואח-דות-העבודה בעת ההצבעה על חסיפת אלי תבור בכנסת, הרטינה של אחדות-העבודה נגד מעשי הרב נסים, התמיכה המגוממת של מפ"ם ברעיונות נחום גולדמן — כל אלה העלו את חמתו של הרבי.

הוא לא רצה עוד בשותפים כפרי-סיקומה. הוא רצה בגוררים הולי-כיפ-עילא-רבע.

★ ★ ★

א ל ישלה את עצמו איש כי הקואליציה החדשה וזמה לקואליציה הקודמת. לי-מראית-עין יהיה ההרכב, אולי, שונה. אולם היתים הפנימיים השתנו באופן תהומי.

היו ראשי-ממשלה ו-15 שרים.

עתה יש אדון ו-15 משרתים. כי בזהלם חזרה לממשלה, קיבלו על עצמם כל השרים ומפלגותיהם שורה של התחייבויות, שרק חלק מהן כתוב שחור על גבי לבן. השאר כרוכות ומותנות בעצם הצורה בה חוסל המשבר המבוים.

חברי הקואליציה החדשה התחייבו, למעשה: ● **להימנע כמשך שנתיים מכל התנגדות או הסתייגות גלויה או מוסווית כלפי כל מעשה שהוא של דויד בן-גוריון.**

● לחתר מראש על כל ויכוח על כל נושא שהוא, אשר דויד בן-גוריון מחליט להזכיר אותו בדרך אגב באחת משיבות הממשלה.

● לחוקק חוק שיחסל את חופש העתונות, ויאפשר סגירת כל עתון שירגיז את דויד בן-גוריון.

● לתת חסינות מוחלטת לפעילות כל הגופים הגלויים והמתחתיים המבצעים את רצונו האישי של דויד בן-גוריון, והפועלים בין השאר נגד שותפי-הקואליציה עצמם.

● לתת חיפוי מלא לכל פרשות ה-שחיתות שנתעוררו ושיתעוררו במנגנון ה-ממשלתי וההסתדרותי.

שתי מפלגות-השמאל כי היציאה מן הקואליציה היא, לגביהן, שואה. הן הפגינו שהן מוכנות לכל מעשה משפיל ומביש כדי לחזור.

אין זה לקח חריפעמי. זהו הצעד הראשון בדרך שאין בה חזרה. כי להבא יוכל דויד בן-גוריון לנזפה בנשק זה בכל עת שירצה, כדי לפחות משותפיו כל כניעה שהיא.

מי שנכנע פעם, יוכנע שנית. ומי ישכנע מחר לתנאים מחפירים שבעתיים.

דויד בן-גוריון ויתר, לפי שעה, על ה-איום בבחירות מוקדמות, הצמודות לשנת העשור. אולם אין כל ערך מעשי ליתור זה. ממילא אי-אפשר היה לערוך בחירות אלה לפני הסתייגו. ועד אז יוכל דויד בן-גוריון לייצר תריסר משברים חדשים.

דויד בן-גוריון ויתר, לפי שעה, על ה-איום בבחירות מוקדמות, הצמודות לשנת העשור. אולם אין כל ערך מעשי ליתור זה. ממילא אי-אפשר היה לערוך בחירות אלה לפני הסתייגו. ועד אז יוכל דויד בן-גוריון לייצר תריסר משברים חדשים.

דבקות במשימה

הפיתוי של בחירות אלה הוא גדול, ויהיה צורך לתת לביגיי שוחד פוליטי גדול והולך תמורת היתור עליו.

★ ★ ★

מ עבר לסיכויים אלה, רומז חשבון מרחיק-ראות עוד יותר. וכאן, בעצם, הסכנה האמיתית.

תנאייה-כניעה מוציאים מראש מידי מפ"ם ואחדות-העבודה את האפשרות לנהל מלחמת-בחירות אמיתיות לקראת הכנסת הרביעית.

אחרי שיוסיפו לשבת עוד שנה וחצי ב-ממשלה כעבדים נרצעים, כבוליידיים וס-תומיפה, ואחרי שיתנו את הגושפנקה שלהן למעשי ביגיי אשר ינגדו באופן מוחלט את כל עקרונותיהן המוצהרים, לא יוכלו לפתע להופיע לעיני הבוחר ככוחות עצמאיים.

כאשר יגיע מועד הבחירות, יציג להם דויד בן-גוריון את התוכנית הגואלת: להור-סיע ברשימה אחידה של שלוש מפלגות הפועלים. במלים אחרות: להצטרף למפא"י-רבתי. לא תהיה ברירה אלא להסכים, כי בעיני הבוחר ממילא לא יהיה אז עוד שום הבדל בין משרתי בן-גוריון השונים.

במצב שרתחווה אז, תינתן משי-

● לתת גושפנקה רשמית לרימום היוזם של חברי קבוצת דיין-קולקפרס, אשר דויד בן-גוריון מתכוון להוריש להם את שלטונו בכוא היום.

במלים אחרות: מפ"ם ואחדות-העבודה, כמו הדתיים והפרוגרסיבי-בים לפניהן, הפכו את עצמן למרי-כה, עליו צועד דויד בן-גוריון לקראת משרתו — הכוללת, בין השאר, את חיסול ארבע המפלגות האלה.

★ ★ ★

כ כולים מרכיני-הראש לנחם את עצמם כי זוהי ירידה צורך עליה, כניעה צורך התבססות, נסיגה צורך היערכות מחדש. זוהי נחמה יפה, אולם ההגיון האכזרי של העובדות אומר את הדין. זוהי הירדירות אשר המהירות שלה הולכת וגוברת בקצב מסחרר. צעד אחורה הוביל לנסיגה, הנסיגה הובילה למנוסה, המנוסה לפאניקה של ה-שבוע האחרון, והפאניקה להתמוטטות מר-סרית ופוליטית.

שהרי זאת שפת העובדות: דויד בן-גוריון ייצר וביים משבר קואליציוני, על סמך ענין של מה-בכך. במשבר זה הוכיחו

מעוות חרשה לגמרי לרעיון הישן של בן-גוריון להנהיג בארץ שיטה של בחירות אזוריות.

עד כה התנגדו לכך כל המפלגות האחרות, כי כל ילד מבין שבמצב השורר בארץ תתן שיטה זו רוב מוחלט למפא"י — רוב שידאג לכך שישאר רוב לעולם ועד.

אולם כאשר יופיע בזירה הפוליטית הגוש של מפא"י-ירבתי, גוש שישלוט כבר בכנסת הנוכחית על 64 הקולות של מפא"י, אחדות העבודה, מפ"ם והקתזילינגים הערביים, אולי בתוספת חלק מהפרוגרסיבים והדתיים, אפשר יהיה להעביר חוקי-בחירות חדש.

★ ★ ★

א יקרה כדבר הזה, הרי שבכנסת הרביעית יהיה לדויד בן-גוריון רוב יציב, שיהיה משועבד לו באופן אישי. רוב זה יכלול את אנשי קבוצת-המנהלים שלו, שייציגו את מועדותם בבחירות הבאות ויהיו חברי הממשלה הבאה.

הדרך תהיה פנויה להקמת הדיקטטורה האישית אשר דויד בן-גוריון חולם עליה מזה שנים רבות, ואשר קשה היה להגשימה עד כה — הן בגלל הפרעת עסקני המפלגות השונים, והן בגלל הצורך להימנע ממעשים קיצוניים שיער-רדו את מורת-רוחו של התורם היהודי בברוקלין.

יתכן שישנם כיום אנשים רבים בארץ הסבורים שזה יהיה דבר טוב. לא נתחכח על כך הפעם. דבר אחד ברור: ראשי מפ"ם ואחדות-העבודה אינם סבורים שזה יהיה דבר טוב. הם גם די פקחים כדי לדעת לאן מובילים הדברים. אם בכל זאת יצאו השבוע בעיניים פקוחות לדרך ההתאבדות הפוליטית, הרי שיש להניח שלא היתה להם ברירה.

כי שתי מפלגות-הפועלים אינן בראשי וראשונה גופים פוליטיים. בראש-וראשונה הן גופים כלכליים, האחראים לשלומם של עשרות קיבוצים, העומדים כיום בחלקם על סף ההתמוטטות המשקית והחברתית. הם תלויים באף ואחת דרכים גלויות וסמויות בחסדי השלטון, המחזיק בידיו את מאות מיליוני הלירות של משטר השגור והמעוקם.

זוהי עניבת-החנק. לא השבוע הושמה על ראשי מפ"ם ואחדות-העבודה. היא מונחת שם מוזמן. השבוע רק נתהדקה עוד קצת מפ"ם כיב לצוואר. היא תלך ותתהדק, בשקט, בהדרגה, באיטיות. כי ה-אדם המחזיק בחבל הוא אמין במקצועו.

★ ★ ★

ב ימים הטובים של יפאן, היה קיים פולחן שנקרא חאראקירי. היינו, מתווך הבטן.

אדם שחול למצוא חן בעיני המיקאדו, היה מקבל מידיו מכתב אויב מאה, כתוב בסגנון המנומס ביותר, שהודיע לו כי מתו הקרוב רצוי להוד מלכותו, בן השמש. יחד עם המכתב היה המיקאדו שולח פגיון משוכן יהלומים.

מקבלי האיגרת היו מומינים את ידיהם, שוכבים על מרבד אדום ותותכים לעצמם את הבטן בפרהסייה, בטכס חגיגי ומרומם. הכל נעשה בכבוד, בהדר ולפי מיטב כללי הטעם הטוב.

אולי יש להצטער על כך שאצלנו חסר החינוך הטוב, המטפח גילויים כה מהודרים של טכס וסגנון. האיגרות של המיקאדו שי-לנו אינן עדינות ואדיבות. והאנשים הנדרשים עליהן להתאבד, אינם עושים זאת בצורה המרוממת אלי הרוח ומטהרת את הלב.

ארבע מפלגות ביצעו השבוע חאראקירי בפרהסייה. היה זה מחזה די מבחיל.